

Pacte Nacional per a l'Educació
OPORTUNITAT I COMPROMÍS

Idees per al debat

**Igualtat d'oportunitats i llibertat
d'ensenyament en el marc del servei
públic educatiu**

Presentació

L'Acord per a un Govern catalanista i d'esquerres planteja, entre d'altres, la necessitat d'assolir un Pacte Nacional per a l'Educació. Aquesta necessitat neix d'una doble consideració: del fet que l'educació és una prioritat del Govern i del convenciment que els canvis que necessita el nostre sistema educatiu han de tenir el màxim consens social possible.

D'altra banda, ens trobem davant la possibilitat de comptar amb un nou marc normatiu estatal respectuós amb les competències que en matèria d'educació té atribuïdes la Generalitat de Catalunya, amb el nou horitzó que ens obre la reforma de l'Estatut d'Autonomia i amb la voluntat del Govern de Catalunya d'elaborar la llei catalana d'educació per tal d'adequar el sistema educatiu a la nostra realitat social i nacional. Totes aquestes mesures legislatives ens ofereixen una oportunitat única per millorar substancialment l'educació i aportar l'estabilitat que necessita el sistema educatiu. És en aquest context on pren la màxima importància el debat per al Pacte Nacional per a l'Educació.

Ara iniciem un procés de debat que el Departament d'Educació vol obrir a tota la comunitat educativa i al conjunt de la societat catalana. El Pacte Nacional per a l'Educació ha de ser l'expressió del compromís amb l'educació que adquireixen els diferents agents socials i educatius. El debat que ara comencem neix amb una voluntat de diàleg, una voluntat per establir un ampli consens social i polític fruit de la participació de totes les parts implicades.

Us oferim, doncs, els documents que poden servir per orientar el debat públic per al Pacte Nacional per a l'Educació. Aquests documents són el resultat d'un encàrrec que el Departament d'Educació va fer a cinc grups d'experts arran del document-guio (recull d'aportacions) elaborat inicialment pel Consell Escolar de Catalunya per encàrrec de la consellera. És per això que les opinions i propostes que inclouen no tenen per què coincidir necessàriament amb les opinions del Departament, encara que entenem que són un bon punt de partida per començar el diàleg.

Els documents han estat redactats amb estils i formes diverses, una conseqüència lògica de la diversitat dels grups i de la pluralitat dels seus membres. No obstant això, tots han estat elaborats amb la voluntat d'oferir propostes i idees que facilitin el debat. En definitiva, es tracta de documents que caldrà enriquir i matisar amb les aportacions i suggeriments recollits a partir del debat de la comunitat educativa i del conjunt de la ciutadania.

Les millores en educació no són perceptibles a curt termini; per tant, es fa necessari fomentar projectes plurianuals i establir mecanismes d'avaluació i millora. Això, però, solament és possible donant estabilitat al sistema i procurant que la legislació educativa no es vegi sotmesa a canvis continuats. En aquest sentit, amb el Pacte Nacional per a l'Educació s'ha de

poder donar un sòlid fonament a la futura llei catalana d'educació per tal d'oferir un marc de confiança i seguretat als centres i a les famílies.

A diferència d'altres ocasions en què s'ha plantejat un debat a l'entorn del sistema educatiu de manera molt general, ara es pretén que aquest sigui el més concret possible. Dit d'una altra manera, passar de les grans línies a polítiques concretes que permetin d'incidir significativament en la vida dels centres.

Es pretén, doncs, no sols acostar l'acció educativa a l'entorn més proper d'escoles i instituts, sinó donar una nova dimensió al reconeixement del protagonisme que tenen els diferents agents educatius: professorat, famílies, entorn social, Administració local i Administració educativa en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge. Aquesta nova dimensió comporta més autonomia per als centres i implica, també, l'assumpció de noves responsabilitats dels diferents agents educatius i, consegüentment, fa del principi de rendició de comptes un instrument fonamental per a la millora educativa.

Els currículums no formen part del debat per al Pacte Nacional per a l'Educació, tot i que una reflexió crítica sobre l'educació no pot donar-se per acabada sense fer-hi referència. Per això, el Departament d'Educació, a través de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, posarà a debat aquesta qüestió durant els pròxims mesos.

S'han previst diferents camins per afavorir la participació en el debat. En primer lloc, els ciutadans i les ciutadanes de manera individual podran fer-ho a través del portal electrònic que s'ha creat amb aquesta finalitat. Una segona via de participació la constitueixen els consells escolars de centre, de localitat i territorials; per a això el Consell Escolar de Catalunya —màxim òrgan de participació de la comunitat educativa catalana— recollirà les aportacions d'aquests òrgans i, al mateix temps, debatrà els documents entre els seus membres, d'acord amb la seva autonomia de funcionament. A l'últim, els grups d'experts recolliran, mitjançant la fórmula que determinin, l'opinió i les propostes de les diverses entitats i organitzacions del món educatiu.

Només ens resta encoratjar-vos a participar en el debat, amb la seguretat que sols és possible millorar l'educació amb les aportacions que fem des dels diferents àmbits socials i des de la responsabilitat que compartim les famílies, el professorat, la societat i l'Administració educativa.

Ramon Simon i Campà
Coordinador de Política Educativa

Francesc Colomé i Montserrat
Director de Planificació Educativa

Barcelona, gener de 2005

Igualtat d'oportunitats i llibertat d'ensenyament en el marc del servei públic educatiu

COORDINADOR:

JORDI SANCHEZ

MEMBRES DEL GRUP DE TREBALL:

JOSEP M. LLUCH, ENRIC MASLLORENS, JOSEP MENÉNDEZ I FRANCESC VIDAL

Presentació

Un dels objectius del sistema educatiu ha estat tradicionalment el de contribuir a la igualtat social en el sentit que permet que tots els nois i noies, independentment del seu origen i condicions socials, accedeixin a un denominador comú mínim en matèria educativa. Aquesta possibilitat els ha de permetre gaudir d'una igualtat d'oportunitats per fer front a les demandes que el futur els té preparat. La realitat, però, demostra insistentment com aquesta possibilitat és més un desig que no pas un fet. Fins a la data d'avui els esforços per a la igualtat dels sistemes educatius no estan donant els fruits esperats.

Per això és tan important que una societat avançada com la nostra, en el context d'un estat social, disposi d'un sistema de servei públic educatiu capaç de vèncer aquestes tendències que el mercat, deixat a la seva lliure evolució, acabaria imposant. L'escola sostinguda amb diners públics ha de poder complir la vocació d'escola universal, oberta realment a tothom, sense cap tipus de discriminació explícita o implícita. Altrament es corre el risc de fer absolutament inviable l'aspiració d'igualtat d'oportunitats a través de l'escola, i per tant limitar les possibilitats d'assolir una societat cohesionada i socialment justa.

En aquest context, es poden observar durant els darrers anys algunes circumstàncies que estan afectant negativament la funció social integradora dels centres educatius, de manera significativa en l'escolarització de la població immigrada en edat escolar. La proposta d'acord que es recull en aquest document aspira a la implicació dels agents educatius i socials de Catalunya per tal d'assolir unes bases sòlides que permetin desenvolupar un servei públic educatiu que tot responent a la llibertat d'ensenyament, promogui activament la igualtat d'oportunitats per al conjunt de la població catalana en edat escolar.

L'educació com un dret fonamental

L'educació és un dret fonamental que els poders públics tenen l'obligació de garantir i, a més, que l'exercici d'aquest dret es faci en unes condicions que permetin que la igualtat dels individus i la seva llibertat siguin reals i efectives. La igualtat i la llibertat són valors su-

periors de l'ordenament jurídic, com no podria ser d'una altra manera en un estat social i democràtic de dret. Aquest fet no sembla, però, ser suficient per garantir la seva aplicabilitat d'una manera eficaç.

La igualtat hauria d'emmarcar les oportunitats que cada individu ha de tenir de manera efectiva tant en l'accés al sistema educatiu obligatori com en la totalitat del procés educatiu. Consegüentment el sistema educatiu obligatori ha de garantir el dret a l'educació a tota la ciutadania prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social i oferint una educació gratuïta i de qualitat per a tothom.

La llibertat hauria de ser l'expressió visible de la diversitat existent en la nostra societat. De fet, el reconeixement de la diversitat i la pluralitat existents en la nostra societat és un valor propi de les democràcies avançades que unit a la voluntat de cohesió social, adquireix tota la seva significació en un estat social, democràtic i de dret. La llibertat assoleix la plenitud quan aquesta diversitat es manifesta en una societat cohesionada. En l'àmbit educatiu, una de les dimensions d'aquesta llibertat es concreta en el fet que el nostre ordenament jurídic reconeix la llibertat d'ensenyament que, entre d'altres qüestions, empara l'existència d'una oferta escolar i educativa plural, d'origens i característiques variades i amb motivacions, interessos i projectes també diversos.

En aquest marc, correspon a l'Administració educativa la programació i la planificació d'una oferta suficient i plural de llocs escolars gratuïts, que assegurï també l'equilibri territorial, l'equitat i la cohesió social, així com el respecte per la diversitat.

Servei públic educatiu

La concurrència entre la iniciativa pública i la iniciativa privada amb voluntat social en l'àmbit de l'ensenyament hauria de convergir en el servei públic d'educació. La cooperació entre aquestes iniciatives ha de pretendre satisfer les necessitats socials que es pretén atendre a través del sistema educatiu. Només des d'una concepció social i de qualitat del servei públic educatiu pot ser possible crear les condicions perquè la igualtat d'oportunitats i la llibertat esdevinguin reals i efectives. És una evidència que es requereixen acords entre els diversos sectors implicats per afavorir que l'accés a l'educació i el gaudi del servei educatiu es produeixin en un context d'igualtat d'oportunitats per als ciutadans. Entre aquests sectors hi ha l'Administració —en el seu doble paper de responsable darrer de regulació i gestió del sistema i de titular dels centres públics—, els titulars dels centres privats, el professorat dels diversos tipus de centres, l'administració local i, més en general, les famílies.

El concert educatiu

El passat més immediat i el present del nostre sistema determinen clarament el camí a seguir. No és possible, encara que algú ho considerés desitjable, fer taula rasa del passat; un

passat que deixa situacions objectivament perfectibles com són les relacions entre la pluralitat d'ofertes educatives i l'Administració. La via que permet garantir la satisfacció de les necessitats d'educació socialment existents en un context de llibertat d'ensenyament és l'obligació dels poders públics de planificar l'oferta educativa a través de l'oferta de llocs escolars públics i, ensems, de llocs escolars en centres privats, sorgits d'una iniciativa privada amb voluntat social. Amb aquests l'Administració estableix acords que entre altres qüestions comportaran una aportació econòmica per al sosteniment del centre mitjançant el mecanisme del concert.

Tot i això, cal afirmar que el concert no és un dret del centre privat, sinó un instrument de què l'Administració disposa, en un marc de planificació de l'oferta educativa, per garantir el dret individual a l'educació que assisteix a totes les persones d'una determinada franja d'edat en un entorn on es dona una diversitat d'ofertes educatives.

És evident que el sistema de concerts, fins avui, ha permès resoldre determinades necessitats d'oferta educativa, però també ha creat desajustaments. Un d'aquests desajustaments ha estat la dificultat evidenciada en determinats centres privats per fer efectiva la gratuïtat real de l'ensenyament. Aquestes dificultats porten a un escenari que impossibilita la igualtat d'oportunitats, ja que per un costat es crea una barrera per a determinades famílies pel fet d'haver d'afrontar quotes per accedir i mantenir-se en el centre d'accés i de manteniment, i per un altre costat aquestes quotes econòmiques acaben essent justificades sovint amb activitats i serveis formalment no obligatoris però clarament generalitzats en la majoria d'escoles concertades; activitats i serveis que atorguen un plus en l'oferta educativa —ja sigui en quantitat (temps) o en qualitat— i dels quals els nois i noies que van a l'escola de titularitat pública no disposen de manera generalitzada.

Un primer pas per superar en el futur aquestes disfuncions és el reconeixement per part dels diversos sectors de les dificultats que han fet inviable la implementació d'una situació real d'igualtat d'oportunitats dels alumnes que ho desitgin en el gaudi del dret a l'educació en els trams de caràcter bàsic.

Caràcter específic del centre públic

D'altra banda, la reglamentació dels centres públics té en el seu vessant positiu i, per tant a conservar, una clara vocació universalista i igualitarista. No obstant això, genera ineficiències i limita l'eficiència de la gestió. L'aplicació rígida de la reglamentació dificulta la singularització de cada centre i probablement també la millor implicació d'aquest en el seu entorn. Una realitat social tan dinàmica i diversa sembla recomanar una solució diferent de l'actual en la direcció de reconèixer aquesta diversitat i permetre que els centres de titularitat pública s'adaptin més bé a aquesta diversitat, que per altra banda és cada cop més present.

El fet de tractar de manera igual centres ubicats en entorns socials diferents comporta, en molts casos, una dificultat afegida i una pèrdua d'oportunitats per al conjunt del sistema educatiu. El primer pas per singularitzar cada centre passa per impulsar explícitament que la definició del caràcter específic dels centres públics, que pertoca a l'Administració en la seva qualitat de titular, s'elabori, en cada entorn territorial, mitjançant procediments que permetin recollir les aportacions de la comunitat educativa de cada centre i de l'administració local.

Cap al servei públic educatiu

La consideració dels centres educatius només en la dimensió públics-privats, és reduccionista de la realitat i simplificadora en excés. Disposem d'exemples que posen de relleu que la identificació d'un centre exclusivament per la seva titularitat és insuficient. No sempre la realitat d'un centre es correspon amb els estereotips que es pressuposen de cada una de les formes de propietat. Hi ha exemples clars d'escoles privades que tenen una major similitud pel que fa al projecte de centre amb escoles públiques que amb altres de privades. Semblantment, hi ha escoles públiques —especialment a l'àrea de Barcelona— que suporten més bé una comparació amb escoles de titularitat privada que amb altres de pública.

Una de les potencialitats que cal apreciar en la proposta de creació del servei públic educatiu és precisament que la seva posada en marxa hauria de permetre superar la percepció social que es té dels centres en funció de qui en sigui el titular, com a conseqüència de disposar d'una oferta de servei públic amb escoles de qualitat, arrelades a l'entorn, i en un context de pluralisme de projectes educatius, és a dir, que donin resposta a les necessitats i demandes que la societat planteja, fugint de rigideses.

La igualtat d'oportunitats no s'ha de confondre amb una pràctica uniformitzadora. La uniformització i la manca d'autonomia en els centres públics i en els privats concertats pot reduir greument el marge de maniobra que es necessita per adaptar-se de manera eficaç a la realitat social que es projecta a l'escola i pot repercutir negativament en les expectatives d'assolir uns bons resultats en la lògica de la igualtat d'oportunitats. No cal dir que aquesta autonomia mai no pot ser l'argument per no disposar del compromís específic d'un centre.

En resum, el servei educatiu públic que ha de garantir l'exercici del dret universal a l'educació requerirà disposar de capacitat d'adaptació a les noves realitats socials, i garantir efectivament la igualtat d'oportunitats de tots els nois i noies del país, si el que pretén és fer una aportació positiva i rellevant al conjunt de la societat. Aquest servei educatiu, a prestar per tots els centres públics i també per centres privats, en un marc respectuós amb la llibertat d'ensenyament, adquireix totes les connotacions d'un servei d'utilitat i caràcter públic. En aquest document ens hi referim amb el nom de *servei públic d'educació*.

Condicions per a la igualtat d'oportunitats en el servei públic d'educació

Accés

- Considerem que la igualtat d'oportunitats en l'accés al sistema educatiu requereix que no existeixin barreres de caràcter econòmic. Això només és possible si es produeix una grauitat efectiva en l'admissió al centre i en l'escolarització, tingui la titularitat que tingui.
- Considerem que la igualtat d'oportunitats en l'accés al sistema educatiu requereix que el centre, independentment del seu caràcter propi, no discrimini per cap tipus de raons ni conviccions morals, religioses, o de qualsevol altra naturalesa. Aquesta condició s'ha d'interpretar com el compromís ineludible de cada centre del servei públic educatiu amb els reptes socials i educatius que tenim plantejats.
- Considerem que la igualtat d'oportunitats en l'accés al sistema educatiu requereix necessàriament que el procediment d'assignació d'escola, en el cas d'existència de més demanda que oferta de places, segueixi els mateixos criteris per a tots els centres del servei públic educatiu, sense perjudici de qui en sigui el titular.

Procés

- Considerem que la igualtat d'oportunitats en el procés educatiu requereix que cada centre doni una resposta educativa pertinent a tot el seu alumnat, en funció de les necessitats educatives específiques de cadascú.
- Considerem que la igualtat d'oportunitats en el procés educatiu requereix que la *formació cívica, ètica i per a la convivència* es desenvolupi en un marc de respecte en la possible discrepància entre el caràcter propi del centre i les conviccions de l'alumne o les famílies.
- Considerem que la igualtat d'oportunitats en el procés educatiu requereix que en la quotidianitat de la convivència escolar el centre sigui actiu en la prevenció i l'eliminació de qualsevol tipus de discriminació per raó de gènere, lloc de naixement, posició social, capacitats físiques i mentals, llengua, cultura i creences religioses, entre altres.
- Considerem que la igualtat d'oportunitats en el procés educatiu requereix que els centres, independentment de qui en sigui el titular, ofereixin per a cada nivell educatiu un horari setmanal d'extensió equivalent.
- Considerem que la igualtat d'oportunitats en el procés educatiu requereix del centre que l'avaluació dels aprenentatges dels alumnes respongui harmònicament, per un costat, a criteris d'avaluació estandarditzats i, per un altre, a aquells altres que permetin situar l'avaluació en l'entorn acadèmic, socioeconòmic i territorial en què s'insereix cada alumne.

- Considerem que la igualtat d'oportunitats en el procés educatiu s'ha de veure reforçada per una igualtat de possibilitats de participació de tots els nois i noies en les activitats extraescolars organitzades en el centre, sense que els costos econòmics que se'n derivin siguin cap barrera infranquejable per a cap família.

Condicions per a la llibertat d'ensenyament en el servei públic d'educació

- Considerem que la llibertat d'ensenyament en la prestació del servei públic comporta la facultat de la titularitat, sigui quina sigui, de definir el *caràcter propi o específic del centre*. Aquesta definició, però, s'haurà d'establir mitjançant la participació dels principals agents de la comunitat educativa, especialment de les famílies, i també facilitant les aportacions de l'administració local.
- Considerem que la llibertat d'ensenyament en la prestació del servei públic comporta la participació, per part del consell escolar del centre, en el *projecte educatiu*, segons allò que es dedueixi del caràcter propi o específic i de la regulació educativa vigent.
- Considerem que la llibertat d'ensenyament en la prestació del servei públic comporta la determinació, per part del centre, dels *projectes curriculars* en funció de les previsions del seu projecte educatiu, de les prescripcions curriculars i dels objectius establerts pel sistema educatiu català.
- Considerem que la llibertat d'ensenyament en la prestació del servei públic comporta la determinació dels *referents metodològics* que orienten les activitats d'ensenyament-aprenentatge.
- Considerem que la llibertat d'ensenyament en la prestació del servei públic comporta la caracterització de *l'oferta educativa* del centre (currículum, serveis escolars, activitats extraescolars, relació amb l'entorn).

Acords

En aquest punt cal precisar les propostes necessàries per tal que *el servei educatiu que han de prestar tots els centres públics i molts centres privats adquireixi la consideració directa de servei públic educatiu en la prevista llei d'educació de Catalunya*, respectant la naturalesa jurídica de les diverses institucions que el presten.

Per tal d'aconseguir-ho, les institucions que signen es comprometen als punts d'acord següents com a possible manera de fer efectiva la igualtat d'oportunitats en l'exercici del dret

a l'educació en un marc de llibertat d'ensenyament. Aquests acords determinen el contingut i les característiques del servei públic d'educació:

1. L'Administració, com a titular dels centres públics, i les titularitats dels centres privats integrats en la prestació del servei públic educatiu, es comprometen perquè el caràcter específic de cada centre garanteixi que la seva acció educativa sigui vàlida per a qualsevol família i alumne o alumna.

2. El Govern, els titulars dels centres privats que presten el servei públic educatiu i els agents socials assoliran els acords necessaris per implementar-ne la gratuïtat efectiva. En l'educació primària, la prestació del servei públic educatiu es referirà a les 30 hores setmanals en tots els centres que el prestin.

3. Els centres, independentment de qui en sigui el titular, adequaran la seva acció educativa per atendre la diversitat de l'alumnat i l'assoliment d'una major igualtat d'oportunitats. A aquest fi s'establiran objectius específics en cada centre de comú acord amb l'Administració, la qual garantirà el suport i l'ajut proporcional als objectius delimitats prèviament, mitjançant un contracte-programa plurianual. El nivell d'assoliment dels objectius servirà com a base per a la concreció de futurs contractes-programa.

4. D'acord amb la planificació de l'oferta educativa del servei públic, integrada pels centres públics i per centres privats, el Govern establirà, amb cadascun dels centres educatius de titularitat privada que hagin de prestar el servei públic d'educació, el concert econòmic. S'ha d'entendre aquest concert com un mitjà per garantir la igualtat d'oportunitats en l'exercici del dret individual a l'educació i a la seva gratuïtat que assisteix totes les persones en un context de llibertat d'ensenyament.

En el marc d'allò que estableixi la llei, el concert s'adequarà a la diversa realitat dels centres. Les adequacions es faran mitjançant contractes-programa individualitzats i plurianuals, en què s'establiran les plantilles i els diversos mòduls. En qualsevol cas, l'import dels mòduls s'atindrà a les despeses de funcionament i despeses generades pel personal no docent, i també a la imputació d'altres despeses rellevants per a l'acció docent del centre que es determinaran en el seu moment. A aquest efecte, es promouran i, en l'àmbit de les competències pròpies, s'impulsaran les modificacions de la regulació pertinents. Entre aquestes modificacions s'hauran d'explicitar els requisits exigibles a un centre per subscriure el concert per a la prestació del servei públic educatiu.

5. Sense perjudici dels requisits que legalment s'estableixin perquè un centre subscriu amb l'Administració el concert per a la prestació del servei públic educatiu, es considera imprescindible que els centres compleixin totes les consideracions recollides en els apartats d'aquest document *Condicions per a la igualtat d'oportunitats en el servei públic educatiu* i *Condicions per a la llibertat d'ensenyament en el servei públic educatiu*. El con-

tracte-programa recollirà les actuacions previstes i els procediments establerts per donar compliment als requisits exigibles. També es determinaran els mecanismes de seguiment i avaluació.

6. Sense perjudici de les adequacions específiques esmentades en el punt 7, les plantilles i les condicions laborals del personal docent en els centres privats concertats es modificaran gradualment per assolir l'equiparació de condicions laborals amb les que siguin vigents per al professorat dels centres públics, a fi d'equiparar tots els professionals docents del servei públic educatiu.

7. El Govern encarregarà un estudi econòmic dels aspectes relacionats en els punts 3, 4 i 6 a persones tècnicament qualificades i de reconegut prestigi per determinar els costos estàndard del sosteniment dels centres educatius finançats amb fons públics. Les conclusions d'aquest estudi hauran de servir de marc de referència per a l'establiment dels mòduls dels concerts educatius a què fa referència el punt 4.

8. L'Administració flexibilitzarà les orientacions curriculars en els futurs decrets que hauran de desenvolupar les lleis educatives. L'objectiu d'aquesta flexibilització és facilitar als centres *l'atenció educativa integradora i no discriminatòria*, que resulti adient als alumnes amb necessitats educatives específiques.

9. El Govern i els agents socials assoliran els acords necessaris per establir un marc horari escolar equivalent a l'educació bàsica en tots els centres que presten el servei educatiu públic.

10. El Govern garantirà l'assignació de recursos humans i materials adients a cada centre de titularitat pública segons les seves necessitats específiques perquè puguin prestar el servei públic educatiu en el marc de l'autonomia de gestió i responsabilitats que es defineixi en el seu moment.

11. L'Administració buscarà l'acord amb els agents de la comunitat educativa i amb els agents socials per *modificar la regulació de l'organització dels centres públics i dels procediments de provisió dels seus llocs de treball*, per augmentar el compromís del centre amb l'entorn, l'adequació de la seva acció educativa amb les expectatives de les famílies, i l'especificitat del seu projecte educatiu.

12. En l'exercici de les seves obligacions en matèria de planificació de l'oferta educativa associada a la prestació del servei públic d'educació, i amb l'objectiu de satisfer de la millor manera possible les necessitats de cada territori en la matèria, l'Administració escoltarà els diversos agents socials i, molt especialment, tindrà en compte les possibilitats d'oferta de tots els centres que estan integrats en la prestació del servei públic educatiu.

13. L'Administració educativa elaborarà un mapa per a l'actualització permanent del servei públic educatiu a Catalunya i valorarà especialment el grau de cobertura de les necessitats educatives existents en el territori. El resultat d'aquesta avaluació, conjuntament amb les possibilitats d'oferta de tots els centres del servei públic educatiu que es recull en el punt anterior ha de ser la base de la planificació de l'oferta educativa de servei públic.

14. L'Administració i les entitats titulars dels centres es comprometen a revisar els models actuals de serveis educatius (EAP, CPR...). L'objectiu és assolir un nou model que integri els actuals serveis i que asseguri la igualtat d'oportunitats en l'accés a aquests a través dels centres que presten el servei públic educatiu.

15. El Departament d'Educació, les entitats municipalistes i les que agrupen les titularitats dels centres privats concertats que presten el servei públic d'educació, es comprometen a impulsar plans d'entorn o mecanismes equivalents que, a banda de les finalitats específiques que puguin tenir en cada cas, contribueixin a fer efectiva la igualtat d'oportunitats dels alumnes en l'accés a les activitats educatives que s'organitzen des de l'escola fora de l'horari lectiu (extraescolars). Entre altres aspectes, aquests *plans d'entorn* haurien de prendre en consideració prioritàriament els aspectes següents: a) l'obertura progressiva dels centres educatius fora de l'horari escolar; b) l'oferta d'aquest tipus d'activitats en un marc supraescolar (per exemple el barri) i amb la participació d'altres associacions culturals i educatives sense finalitat de lucre, i c) la creació d'un sistema de beques per facilitar la participació d'aquestes activitats de nois i noies de famílies amb una situació econòmica desafavorida.

16. El Govern elaborarà una memòria econòmica dels costos de la implementació del servei públic educatiu, de la qual haurà de resultar una previsió de calendari per a la seva aplicació, la qual, a la vista de l'esforç econòmic que pressuposa, s'haurà de dur a terme amb un període transitori segons que ho permetin les disponibilitats pressupostàries.

17. El Govern incrementarà progressivament els recursos econòmics destinats a l'educació, amb l'objectiu d'assolir una convergència amb l'esforç de finançament públic que realitzen de mitjana els països del nostre entorn.

18. En resum, el servei públic educatiu comportarà per a tots els centres que en formin part, independentment i respectant la seva titularitat, rebre un tracte de l'Administració equiparable entre tots ells, tant a efectes de suport financer com de planificació, i per tant també de control i avaluació. La responsabilitat darrera en el funcionament i els resultats del servei públic educatiu és dels poders públics, sense que en cap cas això pugui interpretar-se com l'excusa harmonitzadora ni homogeneïtzadora de l'acció de l'Administració vers els centres educatius.

Consideració final

En el procés d'aproximació a la prestació del servei públic d'educació:

- i) Les titularitats dels centres privats concertats que vulguin incorporar-se al servei públic d'educació explicitaran el seu compromís individual d'assumir les condicions expressades en aquest document.
- ii) L'Administració, com a titular dels centres públics, explicitarà el seu compromís d'impulsar les reformes escaients en la regulació de l'organització dels centres i en la definició i provisió dels llocs de treball docents i, en general, en tots aquells altres aspectes que convinguin per augmentar el marge d'autonomia dels centres i l'àmbit de les seves responsabilitats.

L'Administració, els agents educatius i les titularitats de centres privats establiran els mecanismes per garantir una transició adequada.

PREGUNTES PER A LA REFLEXIÓ I EL DEBAT

1. És la gratuïtat de l'educació bàsica una condició indispensable per garantir la igualtat d'oportunitats? En cas afirmatiu, com s'ha de garantir la gratuïtat de l'ensenyament bàsic en els centres de titularitat privada?
2. Quines obligacions hauria d'assumir l'Administració? Quines obligacions hauria d'assumir cada centre en la prestació del servei públic educatiu?
3. Són assumibles, en el sistema públic educatiu, les consideracions sobre la llibertat d'ensenyament recollides en el document? N'hi falten? N'hi sobren?
4. La igualtat d'oportunitats en l'accés dels nois i noies al gaudi del dret a l'educació, amb les diverses implicacions que això comporta, està prou recollida en el servei públic educatiu?
5. Cal afegir alguna condició més per aconseguir la igualtat d'oportunitats en el servei públic educatiu? Cal treure'n cap?
6. Quins haurien de ser els requisits perquè un centre pugui accedir a la prestació del servei públic educatiu mitjançant el concert educatiu?
7. Quins objectius haurien de tenir els contractes-programa a què fa referència el document? Quines característiques?